

УДК 340.6

Г.М. Мустафіна, В.В. Черняк, С.І. Дусакіна
Бюро судово-медичної експертизи Рівнянського управління в охороні здоров'я Полтавської області м.міста Київ, В.П.З. України
Кіровоградська обласна спеціальна поліцейська академія, м. Полтава

ВИЯВЛЕННЯ ЛОКАЛІЗАЦІЇ КУЛІ В ГНИЛІСНО-ЗМІНЕНОМУ ТРУПІ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТАЛОДЕТЕКТОРА

Для виявлення локалізації кулі в гнилісно-зміненому трупі, як показує практичний досвід, доцільно застосовувати мобільний ґрунтовий металодетектор, що значно покращує якість, скорочує час проведення експертизи. Завдяки зручності й точності, а також їх вдосконалення, використання даного методу є виправданим та має певні перспективи.

Ключові слова: судово-медична експертиза, куля, гнилісно-змінений труп, мобільний ґрунтовий металодетектор.

Ушкодження, що утворюються внаслідок вогнепальних поранень можна віднести до одних з найскладніших щодо їх дослідження в судово-медичній експертизі [1,3]. Виявлення та вилучення кулі з раньового каналу одне з найперших завдань при проведенні судово-медичної експертизи та забезпечує подальші можливості проведення всіх досліджень.

Метою роботи було виявлення локалізації кулі в тілі померлої людини з метою полегшення та об'єктивності проведення судово-медичної експертизи трупа на етапах з використанням металодетектора.

Матеріал та методи дослідження. Дослідження трупу проводилося на базі районного відділення бюро судово-медичної експертизи ГУОЗ Полтавської облдержадміністрації. В одному з випадків було проведено дослідження гнилісно-зміненого трупа з використанням металодетектору «Garrett Ace 250».

Результати дослідження та їх обговорення. Дослідженню підлягав виявлений труп людини без одягу, з вираженими гнилісними змінами у вигляді різкого гнилісного запаху, загального різкого роздуття трупу в усіх ділянках тіла, за рахунок гнилісних газів, почорніння шкірних покривів та сповзання епідермісу на всіх ділянках тіла, та ін. На шкірі та в природних отворах тіла виявлялися численні білі личинки комах (мух) ближче до овальної форми розмірами від 0,3x0,2см до 1,2x0,5см. Окрім того, шкіра в області шиї, тулуба, промежини та стегон була з численними округлими зяючими дефектами діаметрами близько по 0,2-0,4см.

З обставин справи було відомо, що людину було вбито з застосуванням нарізної мілкокаліберної вогнепальної зброї. Отже, скільки і при яких обставинах були здійсненні постріли, а також відстань, взаєморозташування нападника з потерпілим (померлим) та поза останнього в момент пострілу відомо не було. В зв'язку з вищевказаним, визначити локалізацію вогнепальних ран при зовнішньому дослідженні трупа виявилось неможливим. Недоцільним було приступати до внутрішнього дослідження трупа (розтину) не знаючи напрямку раньових каналів (якщо поранення було наскрізне) та локалізації кулі (якщо проникаюче поранення сліпе). Враховуючи, що провести рентгенологічне дослідження трупа для виявлення локалізації кулі в даному випадку не було можливим, в даному випадку, вирішено застосувати металодетектор.

Металодетектор (металощукач) — це електронний прилад, який використовується для пошуку металу, що дозволяє виявляти металеві предмети в нейтральному або слабо-провідному середовищі за рахунок їх провідності. Металодетектор виявляє метал в ґрунті, воді, стінах, в деревині, під одягом і в багажі, в харчових продуктах, в організмі людини і тварин і т. д.

Металодетектори поділяються на два види — стаціонарні і мобільні. Стаціонарні це ті, які можна побачити в аеропортах — великі, мають форму «арки». Мобільні в свою чергу поділяють: для огляду людей і пошукові. Для огляду людей це невеликі прилади у формі сплюснутої палиці, їх в основному використовує охорона. Пошукові використовуються службами МНС і археологами, вони більш чутливі і точні. Пошукові також можна розділити на ґрунтові і підводні. Ґрунтовий металощукач — призначений для пошуку монет, різних виробів з металів, як правило, побудований за індукційною технологією. Має безліч налаштувань, процесор, дискримінатор металів - спеціальну функцію для визначення металу з якого ймовірно складається об'єкт. Глибина виявлення об'єктів від поверхні до 20см.-1м.

В даному випадку був використаний ґрунтовий металодетектор «Garrett Ace 250», налаштований на режим "всі метали" (All-Metal). Цей режим призначений для того, щоб виявляти будь-які металеві предмети або якщо матеріал з якого зроблені бажані об'єкти — невідомий. Труп знаходився на суцільно-кам'яному секційному столі. Всі зайві предмети були прибрані зі столу. Спочатку проводилося сканування трупа при його положенні на спині, при цьому фіксувалися позначки попереднього ідентифікування металевих предметів, потім труп повторно сканувався після зміни його положення (перевертання на правий та лівий боки, на спину), завдяки чому, локалізація металевих предметів в тілі уточнювалась.

Так, при скануванні тулуба, згідно показів металодетектора (звукових сигналів та індикації на рідкокристалічному екрані) був локалізований металевий предмет малих розмірів, яким могла бути куля, в області правої підреберної дуги по середньо-ключичній лінії тіла, на глибині близько 10-12см. (якщо перевести покази з шкали вимірів в дюймах), що могло відповідати локалізації її в товщі правої долі печінки.

Подібні, за характеристиками показів, металеві предмети були локалізовані: в проекції 8-го ребра справа по середне-пахвовій лінії, сигнал ідентифікувався на незначній глибині, близько 1-2см.; в проекції 2-го поперекового хребця, по наволохребтовій лінії зліва, на глибині близько 5-7см, зі сторони спини.

Враховуючи визначену локалізацію металевих предметів, і припустивши можливі напрямки раньових каналів, з обережністю було розпочато внутрішнє дослідження (розтин) трупа. Одна з куль була виявлена під капсулою правої долі печінки, на вісцеральній поверхні по середне-ключичній лінії тіла. Інша, в товщі м'язів 8-го міжребір'я, ближче до середне-пахвової лінії. І, нарешті, остання куля вилучена з лівого поперечного відростка 2-го поперекового хребця. Як виявилось, дрібні кулі в гнилісно-зміненних м'яких тканинах трупа визначити на дотик пальпаторно дуже складно, але завдяки попередньо визначеній локалізації, було вилучено три однакові нарізні кулі 5,6 калібру [2,4]. Визначивши та дослідивши раньові канали, нами зроблено висновок, що постріли здійснювались зі сторони спини потерпілого. Для медико-криміналістичного дослідження вилучено фрагменти шкіри з округлими дефектами шкіри по 0,4см., на початку кожного раньового каналу. В подальшому, було отримане підтвердження, що це вхідні отвори вогнепальних ран. При проведенні відтворення обставин подій злочину з участю підозрюваного, його покази відповідали отриманим даним проведеної судово-медичної експертизи трупа потерпілого.

Висновок

Таким чином, завдяки використанню мобільного ґрунтового металодетектора «Garrett Ace 250» при дослідженні трупа із вираженими гнилісними змінами, була виявлена локалізація всіх куль в тілі померлої людини, що в подальшому значно полегшило і прискорило проведення судово-медичної експертизи трупа.

***Перспективи подальших досліджень.** Як показують результати проведених досліджень, в умовах коли не доступне рентгенологічне дослідження трупа, для визначення локалізації кулі в тілі померлої людини, можна успішно застосовувати металодетектори. З метою удосконалення методів досліджень гнилісно-зміненних трупів, завдяки наявності різноманітних технічних приладів та удосконаленню моделей металодетекторів стає можливим їх більш широке використання. В подальшому судово-медичними експертами планується використання мобільного металодетектора для визначення локалізації металевих предметів в тілі померлих в різних випадках.*

Література

1. Тагаєв М.М. Судова медицина: [Підручник] Тагаєв М.М. – Харків: Факт, 2003 – 1253с
2. Молчанов В.И. Огнестрельные повреждения и их судебно-медицинская экспертиза / Молчанов В.И., Попов В.Л., Калмыков К.Н., - М. Медицина, 1990 – 272с.
3. Хохлов В.В. Судебная медицина: [руководство]. / Хохлов В.В. – [Изд. 2-е, перераб. и доп.] – Смоленск: СГМА, 2003 – 699с.
4. Завальнюк А.Х. Судова медицина: [курс лекцій]. / Завальнюк А.Х. – [вид. 2-е, перероб. і доповн.] – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2006 – 671с.

Резюме

ВЫЯВЛЕНИЕ ЛОКАЛИЗАЦИИ ПУЛЬ В ГНИЛОСТНО-ИЗМЕНЕННОМ ТРУПЕ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТАЛЛОДЕТЕКТОРА.

Мустафина Г.М., Черняк В.В., Лукачина Е.И.

Для определения локализации пули в гнилостно измененном трупе, как показывает практический опыт, целесообразно использовать мобильный ґрунтовой металлодетектор, который значительно улучшает качество, сокращает время проведения экспертизы. Благодаря удобствам и точности, а также их усовершенствования, применение данного метода является оправданным и имеет определенные перспективы.

Ключевые слова: судебно-медицинская экспертиза, пуля, гнилостно-измененный труп, мобильный ґрунтовой металлодетектор.

Стаття надійшла 15.05.2011 р.

EXPOSE OF LOCALIZATION A BULLET IN PUTRID-CHANGED TROUPE WITH USING OF METALLODETECTORS

Mustaphina G.M., Chernyak V.V., Lukachina E.I.

For expose of localization a bullet in putrid-changed troupe, as set fourth practical experience, reasonable to use mobile ground metallodetector, which highly increased quality and to lower time of passing experience. Owing to convenience, exactness and also they improvement, using proper method is warrant and has some outlook.

Keywords: medico-legal examination, a bullet, putrid-changed dead body, mobile ground metallodetektor.